

ЕМіністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
імені Олега Балацького
Кафедра економічної теорії

**INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

**МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК**

**MIĘDZYKARODOWE STOSUNKI GOSPODARCZE
I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ**

**МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ
И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ**

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 5–6 травня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

ЗМІНИ НА РИНКУ РОБОЧОЇ СИЛИ В ПРОМИСЛОВОСТІ МІСТА СУМИ

Божкова В.В., проф., Носонова Л.В. методист
Сумський державний університет (Україна)

При обмежених можливостях працевлаштування і низькій заробітній платі в Україні чимало економічно-активних громадян стають трудовими мігрантами. Міграція призводить до відтоку висококваліфікованих кадрів з країни, національна економіка втрачає кращу частину трудових ресурсів.

Наслідки економічної та політичної кризи, окупації АР Крим та проведення АТО на Сході України значно активізували процеси, пов'язані з міжрегіональними та міждержавними міграціями працездатного населення. Серед країн, в які традиційно направлені потоки трудової міграції з України – Росія, Польща, Чехія, Італія, Греція, Кіпр, а в останній час – Германія, Іспанія, Португалія, США, Канада та країни Близького сходу.

За даними Державної служби статистики України [1], у 2012-2015 рр. в Сумській області (рис. 1) спостерігалось активне міграційне переміщення населення.

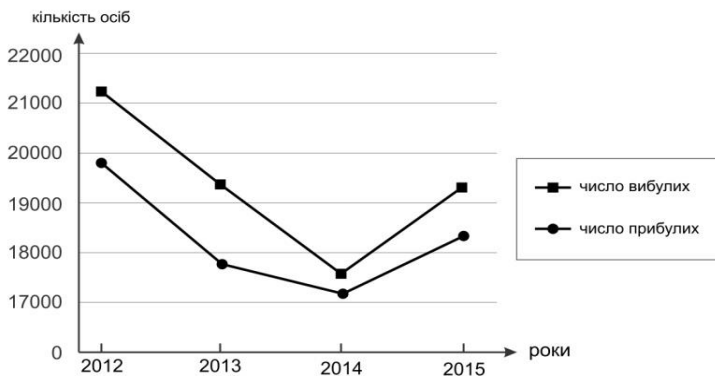

Рисунок 1 - Міграційний рух населення Сумської області (2012-2015 рр.)

Враховуючи той факт, що дані Державної служби статистики України формуються на основі інформації про реєстрацію та зняття з реєстрації осіб за місцем проживання, і значна кількість громадян не звертається з запитом щодо зміни місця проживання, ці показники могли бути значно вищими.

Проблемою ринку праці України є низький середній рівень заробітної плати, нестача робочих місць та висока частка робочих місць з небезпечними умовами праці.

Наразі основними містоутворюючими промисловими підприємствами м. Суми виступають:

- ПАТ «Сумське НВО» [2];
- ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш» [3];
- ПАТ «Сумхімпром» [4].

Переважає більшість працездатного населення міста була задіяна на цих підприємствах, але за останні роки прослідковується чітка тенденція до зменшення кількості працівників (табл. 1).

Таблиця 1 - Динаміка змін середньооблікової кількості штатних працівників промислових підприємств м. Суми

Роки	Середньооблікова кількість штатних працівників, осіб		
	ПАТ «Сумське НВО»	ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш»	ПАТ «Сумхімпром»
2013	12348	2802	4787
2014	11055	2794	4497
2015	8932	2733	4397

Примітки: дані середньооблікової кількості штатних працівників взяті з річних звітів підприємств.

Можна стверджувати, що ці показники доводять збільшення міграційних переміщень робочої сили промислових підприємств м. Суми.

Країни міграції мають суттєві переваги від підготовки фахівців іншими країнами. За сучасними оцінками, чиста вигода для приймаючої країни від залучення одного інженера – 253 тис. доларів [5].

Вважаємо, що зменшенню міграції робочої сили з промислових регіонів України сприятимуть заходи макроекономічної стабілізації економіки (створення робочих місць, розширення іноземного інвестування в промисловість тощо).

1. Сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Річна звітність ПАТ «Сумське НВО» [Електронний ресурс] / офіційний сайт ПАТ «Сумське НВО». – Режим доступу : <http://funze.com.ua/uk/pro-kompaniyu/dlya-aksioneriv/finansova-zvitnist/>.

3. Річна звітність ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш» [Електронний ресурс] / офіційний сайт ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш». – Режим доступу : <http://nempump.com/o-gruppe-gms/informatsiya-emitenta/>.

4. Річна звітність ПАТ «Сумхімпром» [Електронний ресурс] / офіційний сайт ПАТ «Сумхімпром». – Режим доступу : <http://sumykhimprom.com.ua/ua/aksioneram/zvitnist-emitenta-tsinnih-paperyv/>.

5. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Международные экономические отношения: учеб. пособие / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. - 8-е изд., перераб. и доп. – К.: Знання, 2011.- 470 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/pbooks/book-37/ru/chapter-1927/>.